

TILGJENGELIGHET I LOM NASJONALPARKLANDSBY

Innhold

Bakgrunn	2
Mulighetsstudiet.....	2
Oppgaver mulighetsstudiet.....	2
Befaringer	3
Befaring 1: 7. mai 2020	3
Befaring 2: 10. juli 2020	3
Befaring 3: 14. oktober 2020	3
Tiltak	4
Lom Bygdamuseum – Presthaugen	4
Underlag og bredde.....	4
Ledelinjer og skilting.....	4
Trekanten.....	4
Utleggsbru ved Nordal	5
Vestside Bøvre.....	5
Østside Bøvre.....	5
Finansieringsmuligheter.....	6
Anbefaling.....	7

BAKGRUNN

Lom kommune ønsker at Lom nasjonalparklandsby skal være tilgjengelig for alle målgrupper i tråd med FNs bærekraftsmål.

MULIGHETSSTUDIET

Funkibator er engasjert i en mulighetsstudie for å kartlegge og identifisere tiltak som kan utbedres og senere markedsføres som tilgjengelige aktiviteter for innbyggere og reisende. Landsbyrådet knyttes opp som ressursgruppe.

2

OPPGAVER MULIGHETSSTUDIET

Oppgaver som mulighetsstudiet skal jobbe mot er:

- Befare sentrumsområdet
- Identifisere aktiviteter og severdigheter
- Prioritere ett til tre tiltak
- Knytte opp ressursgrupper
- Jobbe for finansiering av prosjekt som utledes av prioriterte tiltak

BEFARINGER

Det har blitt gjennomført tre befaringer i løpet av perioden.

BEFARING 1: 7. MAI 2020

Den 7. mai var Geir Arne Hageland fra Funkibator med Åshild Amundsen fra Lom kommune på en befaringsrunde i nasjonalparklandsbyen. Det ble satt søkelys på infrastruktur og tilgjengelighet i området med utgangspunkt i deler av Bergomsrunda. Området på Presthaugen har en stor bruksverdi for flere grupper og bør prioriteres.

3

BEFARING 2: 10. JULI 2020

10. juli hadde vi en ny befaring sammen med Egil Olav Nyernes. Dette ble avtalt etter en presentasjon for Landsbyrådet. Det ble justert noe på anbefalingene og lagt til et par punkter som enkelt kan øke tilgjengelighet. Trekanten mellom Helseheimen og Presthaugen ble dratt opp som en viktig plass som et kort turmål og en kobling mot Presthaugen. Området rundt Kjerringhole og ved utleggsbrua der ziplinen kommer ned har muligheter. Kjerringhole krever mer omfattende arbeid for en god adkomst og kan føre til at det må gjøres tilpasninger med brua.

BEFARING 3: 14. OKTOBER 2020

Denne befaringen ble arrangert for å samle interessentene og å få med en entreprenør for et kostnadsoverslag.

Disse møtte: Geir Arne Hageland (Funkibator), Øystein Rudi (Gudbrandsdalsmusea), Arve Nørjordet (Lom eldreråd), Gaute Helland og Marit Rossehaug (Lom Heimbygdslag), Åshild Amundsen og Øyvind Pedersen (Lom kommune), Liv Marianne Skjelden (Lom Råd for funksjonshemmede), Egil Olav Nyernes (Turstiglaget Lom Nasjonalparklandsby). Entreprenør ble invitert, men møtte ikke.

Befaringen konsentrerte seg om Presthaugen og trekanten mot Helseheimen. Området blir sett som det letteste å begynne med for å få best effekt i forhold til investering.

Det viktigste er utbedring av stier. Underlaget er løst flere steder og blir klinete ved nedbør. Dette er en ulempe for mange brukergrupper. Foruten dårligere framkommelighet, blir også underlaget glatt. Det er også utydelige overganger mellom sti og omgivelser, noe som gjør det vanskeligere å orientere seg for synshemmede. Det er viktig å opprettholde profilen for området. Asfaltdekke er derfor uaktuelt. Stien må også i størst mulig grad følge det naturlige terrenget. I bakken opp fra utescene kan det vurderes å svinge stien for å redusere stigningsgradienten.

Det ble også diskutert om sti langs gjerdet mot Brubakken kan utbedres. Området her har mye flora som er verneverdig. Ifølge Pedersen, er den første biten fra porten mot Helseheimen til neste port den letteste å få gjennomført. Gatelysbelysning fra Brubakken gjør denne stien mer tilgjengelig og den kan være en fin variasjon fra den «indre runden».

Alle var enige om at trekanten bør utbedres der det lages sti inn og en plass med benker.

Gudbrandsdalsmusea fikk fullmakt til å sjekke ut kostnader med entreprenør for museumsområdet. Øyvind Pedersen lager tegninger.

Utbedringer er beskrevet under kapittelet tiltak.

TILTAK

Det er lagt vekt på å identifisere tiltak som kan ha en bred nytteverdi og som kan være overkommelige å gjennomføre. Under viser en oversikt over områder som kan gjøres noe med uten for store inngrep. Tiltakene er delt inn i underprosjekt for å konkretisere og gi mulighet for prioritering. Likevel bør det jobbes for at løsningen fremstår som en helhet og brukervennlig. To områder er vurdert som mest aktuelle:

4

LOM BYGDAMUSEUM – PRESTHAUGEN

Presthaugen er nære skole, barnehage og helseheimen. Utbedrete stier i en hel runde med noen pausebenker kan gi et flott tur- og rekreasjonsområde for både fastboende og tilreisende. Det er viktig å gjøre stiene lette å gå med få hindringer. Her bør det prioriteres å få til minst en hel runde. Sti opp mot de forskjellige tunene bør også utbedres noe. Det er tegnet inn en sti med rødt som prioritet. Andre stier er markert med blått.

Underlag og bredde

Det er viktig med jevnt underlag som er fast nok til at hjul ikke graver seg ned. Røtter og stubber bør fjernes eller dekkes fra stien. Bredde bør være minimum 1,20 meter. På de mest trafikkerte områdene bør de helst være minimum 2 meter (veiledere anbefaler 2,5 – 3 meter). Da kan barnevonger, rullestoler og rullatorer lett passere hverandre. Nåværende smittesituasjon underbygger også behov for god plass.

Ledelinjer og skilting

Ledelinjer er viktig og kan gjøres med klare vegetasjonsgrenser. Andre muligheter er fysiske kanter. Skiltene på bygg og i området har dårlig kontrast og er vanskelige å lese. Det kan også vurderes å få opp skilt med blindeskrift.

Trekanten

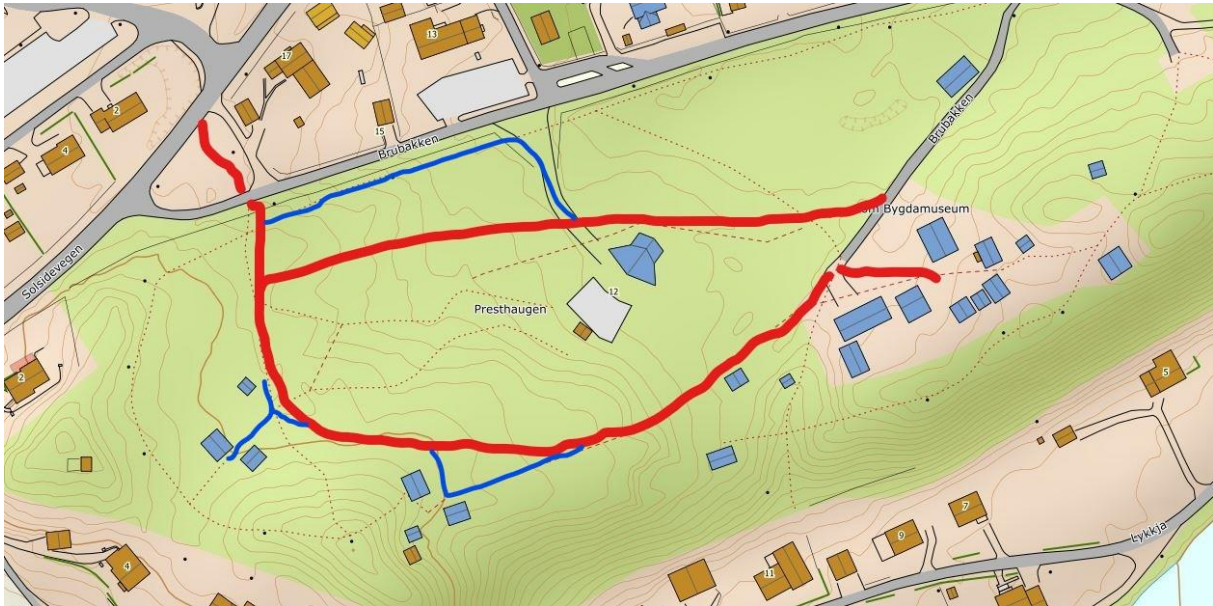
Inngangen til området nærmest helseheimen bør også ryddes og utbedres. I forlengelse av dette er det naturlig å lage en uteplass i «trekanten» på andre siden av vegen.

Tiltak	Navn	Beskrivelse
I	Presthaugen	
I.1	Sti bak scena mot Helseheimen	Jevne ut stien. Bredde jfr kommentarer. Rullestolvennlig underlag. Ledelinjer.
I.2	Inngangsparti frå Helseheimen	Jevne ut stien. Bredde jfr kommentarer. Rullestolvennlig underlag. Rydde og utvide porten. Ledelinjer.
I.3	Sti frå inngangsparti mot grillplass ved setertun	Jevne ut stien. Bredde jfr kommentarer. Rullestolvennlig underlag. Planere slik at den ikke heller sidelengs (travers). Ledelinjer.
I.4	Sti frå grillplass ned bakken mot scene	Jevne ut stien. Bredde jfr kommentarer. Rullestolvennlig underlag. Vurdere alternativ trase for å redusere helling. Unngå travers. Ledelinjer. Rekkverk i to høyder.
I.5	Sti frå hovedsti til gårdstun	Jevne ut stien. Bredde jfr kommentarer. Rullestolvennlig underlag.
I.6	Sti langs gjerdet mot Brubakken	Jevne ut stien. Bredde min 120 cm. Rullestolvennlig underlag.
I.6	Hvilebenker / hvileplasser	Sette opp benker langs stien for hvile og rekreasjon.. Rullestol må kunne trille innunder eventuelle bord.
I.7	Skilting	Bedre lesbarhet. Skilt med blindeskrift kan gjøres.

Tiltak	Navn	Beskrivelse
2	Trekant mot Helseheimen	
2.1	Planering for tilgang	Etablere sti og uteplass. Rullestolvennlig underlag. Ledelinjer
2.2	Hvilebenker	Benker for hvile og møteplass. Rullestol må kunne trille under eventuelle bord.

UTLEGGSSBRU VED NORDAL

Dette området brukes til flere formål. Det er en gangveg / sti som går fra kirka og over brua. Fra der deles den. Ved brua er ankomst for de som tar zipline over Bøvre. Utleggsbrua i seg selv er en attraksjon. Kjerringhole er også en perle på vestsiden nord for brua.

Vestside Bøvre

Gangstien fra kirka er bratt og ikke lett å gjøre tilgjengelig for rullestol. Imidlertid vil et rekkverk gjøre passasjen tryggere for veldig mange. Rekkverket bør ha to høyder og må være så tett på stien at man kan gå helt inntil. Det kan vurderes rekkverk på begge sider ned bakken. Fra der kan det tilrettelegges bedre for en sti til Kjerringhole. Dette krever en del arbeid og er derfor ikke tatt med som en førsteprioritet nå. Adkomst med rullestol og barnevogner fordrer at utleggsbrua gjøres trinnfri.

Østside Bøvre

På motsatt side av Bøvre vil en utjevning av stien gi gode muligheter til å komme mot og på selve brua. Her kan man se på de som kommer i zipline eller fortsette langs Bøvre. Det gir også bedre muligheter for flere til å prøve zipline. Hvis det bygges en plattform mellom brua og den eksisterende plattformen, kan man komme helt på brua og se ned i elva. En videreføring med å vurdere trinnfri adkomst, som nevnt i forrige avsnitt, til brua fra vest er ikke vurdert nå.

Det er noen problemer med erosjon i flom ved svingen som må vurderes ved tiltakene.

Tiltak	Navn	Beskrivelse
3	Kjerringhole	
3.1	Sti og rekkverk fra kirka	Jevne ut stien. Rekkverk i to høyder inntil stien.
3.2	Utbedre sti til Kjerringhole	Planering og utjevning. Kan også bli behov for flere tiltak på plassen.
3.3	Trinnfri utleggsbru	Skråplan opp på brua. Krever en utforming som ikke ødelegger stilen på brua.

Tiltak	Navn	Beskrivelse
4	Fra Nordal og langs Bøvre	
4.1	Sti fra Nordal	Jevne ut stien. Bredde jfr kommentarer. Rullestolvennlig underlag. Flomsikring.
4.2	Passasje til utleggsbru	Trinnfri passasje til utleggsbrua.

FINANSIERINGSMULIGHETER

Siste befaring viste en positiv innstilling til å gjennomføre tiltakene med mye egeninnsats. Det er også mulighet for noen av deltakerne å søke stiftelser om midler. Funkibator har vært i kontakt med Sparebankstiftelsen DNB som mente en slik søknad kan nå fram. Søknadsfrist er 1. februar 2021. Heimbygdslaget, Turstiglaget og Gudbrandsdalsmusea kan alle stå som søkere.

ANBEFALING

Alle alternativene presentert er noen av utallige muligheter for å øke tilgjengelighet. Etter møter og befaringer i dette mulighetsstudiet, ser jeg Presthaugen og trekanten mot Helseheimen som det tiltaket der effekten blir størst i forhold til investering på kort sikt. Det er god vilje til gjennomføring blant interessentene. Anbefalingen blir derfor å starte der i 2021, men samtidig ha et aktivt forhold til nye tiltak.

Jeg vil også anbefale å ha en aktiv dialog med brukergrupper og interesseorganisasjoner. En konstruktiv og kreativ dialog kan løse mye med lavterskel tiltak. Det er ofte snakk om justeringer for å bedre forholdene. Den kunnskapen har aktive brukere best.

